

จดหมายข่าว

เพื่อการเตือนภัย ด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐาน
ระบบการจัดการและการเตือนภัย

มาตรฐานไอเอสไอกับการ ออกแบบเทคโนโลยีเพื่อสังคม สูงวัย

ปีที่ 16 ฉบับที่ 144 เดือนพฤษภาคม 2569

COP30 กับการทวิารวม “ภาษาสากลคาร์บอน”
พลังสตรีกับการทวิายกระดับโลกด้วยมาตรฐานสากล
เมื่อทุกเสียงมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนมาตรฐานสากล

ISSN 2228-9925

จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐานระบบการจัดการและการเตือนภัย

กอง บก. ขอกล่าวสวัสดิ์ท่านผู้อ่าน “จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน” สำหรับบทความที่น่าสนใจประจำเดือนมีนาคม 2569 ทีมงาน INTELLIGENCE UNIT ได้สรุปบทวิเคราะห์เรื่อง COP30 กับการพิจารณา “ภาษาสากลคาร์บอน” และพลังสตรีกับการกิจกรรมระดับโลกด้วยมาตรฐานสากล ในส่วน STANDARD WARNING ได้แก่ มาตรฐานไอเอสโอกับการออกแบบเทคโนโลยีเพื่อสังคมสุขวัย และเมื่อทุกเสียงมีส่วนในการขับเคลื่อนมาตรฐานสากล สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการโครงการสร้างระบบข้อมูลและองค์ความรู้ ด้านมาตรฐานระบบการจัดการและการเตือนภัย หรือ Intelligence Unit

กอง บก.

ปีที่ 16 ฉบับที่ 144 เดือนมีนาคม 2569

Management System Certification Institute (Thailand): MASCI

1025, 11th 18th Floor, Yakult Building,
Phaholyothin Road, Phayathai, Phayathai, Bangkok
10400, Thailand

Tel. (+662) 617-1727-36 Fax. (+662) 617-1708

www.masci.or.th

COP30 กับ ภารกิจรวม “ภาษาสากล คาร์บอน”

ในการประชุม COP30 ระหว่างวันที่ 10 -21 พฤศจิกายน 2568 ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ขึ้นเมื่อไอเอสโอและ GHG Protocol ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรได้ประกาศแผนการร่วมกันในการรวมและประสานมาตรฐานการบัญชีคาร์บอนให้เป็นมาตรฐานชุดเดียวกันสำหรับการรายงานทั้งในระดับองค์กรผลิตภัณฑ์ และโครงการซึ่งธุรกิจและองค์กรควรรู้และเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น GHG Protocol คือความร่วมมือระหว่างองค์กร (Partnership) ระหว่างสถาบันทรัพยากรโลก (WRI) และสภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (WBCSD) โดยทำหน้าที่เป็นกรอบมาตรฐานสากลหลักในการวัด จัดการ และรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับองค์กรต่างๆ ทั่วโลก

ความร่วมมือของไอเอสโอและ GHG Protocol ถือเป็นก้าวสำคัญที่จะนำทุกองค์กรก้าวสู่การลดก๊าซเรือนกระจกไปด้วยกัน เนื่องจากที่ผ่านมา โลกธุรกิจและองค์กรต่างๆ ต้องรับมือกับภาพที่กระจ่างกระจายของมาตรฐานการรายงานคาร์บอนซึ่งบริษัทข้ามชาติมักต้องจัดทำรายงานข้อมูลเดียวกันซ้ำซ้อนในหลายรูปแบบซึ่งส่งผลต่อต้นทุนที่สูงขึ้นของการปฏิบัติตามกฎระเบียบในขณะนี้นักลงทุนก็ไม่สามารถเปรียบเทียบข้อมูล ESG ระหว่างบริษัทต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกัน ดังนั้น การสร้างภาษาสากลร่วมกันจึงช่วยลดภาระดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ และทำให้การดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบด้านการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสามารถนำไปทำได้จริงและวัดผลได้อย่างชัดเจน

เตรียมพร้อมตั้งแต่วันนี้เพื่อธุรกิจที่ได้เปรียบในวันหน้า
ผลลัพธ์สำคัญที่กำลังจะเกิดขึ้นจากความร่วมมือของไอเอสโอและ GHG Protocol คือ การเปิดตัวมาตรฐาน ISO-GHG Protocol ร่วมกันสำหรับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับผลิตภัณฑ์ และการปรับมาตรฐาน ISO 14064 ให้สอดคล้องกับ GHG Protocol Corporate Suite (มาตรฐานระดับโลกที่ใช้กันแพร่หลายที่สุดสำหรับการคำนวณและรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กร) และการวางโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎระเบียบสำหรับตลาดคาร์บอนตาม Baku to

Belm Roadmap ซึ่งธุรกิจและองค์กรที่ต้องการก้าวไปข้างหน้าอย่างถูกต้องทิศทางควรเริ่มจาก 3 ส่วนดังนี้คือ 1) ทำความเข้าใจมาตรฐาน ISO 14060 Series และ GHG Protocol เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับชุดมาตรฐานใหม่ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้จะมาบรรจบกัน 2) เริ่มวัดและบันทึกข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งในระดับองค์กรและระดับผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบแม้ว่าจะยังไม่สมบูรณ์แบบก็ตาม 3) มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดมาตรฐานผ่านสมาคมอุตสาหกรรมต่างๆ สถาบันมาตรฐานแห่งชาติ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) หรือเวทีสาธารณะที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เสียงของภาคธุรกิจมีส่วนในการกำหนดกฎกติกา ไม่ใช่เพียงผู้ปฏิบัติตาม

ยุคใหม่ของการแข่งขันคือ เมื่อวัดได้ จึงเชื่อถือได้

การประชุม COP30 ส่งสารที่ชัดเจนว่าหากไม่มีการทำบัญชีคาร์บอนที่สอดคล้องกันเราก็จะไม่สามารถวัดได้อย่างแม่นยำว่าโลกอยู่ห่างจากเป้าหมาย 1.5 องศาเซลเซียสมากน้อยเพียงใด และจะไม่สามารถประเมินต้นทุนด้านสภาพภูมิอากาศจำนวนหลายล้านดอลลาร์ที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียวได้ ดังนั้นสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม สิ่งนี้เป็นทั้งความรับผิดชอบและโอกาสทางธุรกิจ องค์กรที่พร้อมกว่าเท่านั้นที่จะได้รับความเชื่อถือ สามารถดึงดูดนักลงทุน และแข่งขันได้ในตลาดโลกยุคคาร์บอนต่ำที่กำลังมาถึงแล้ว
ที่มา: <https://shorturl.at/t0h7a>

พลังสตรีกับการทํางานระดับโลกด้วยมาตรฐานสากล

ทุกวันที่ 8 มีนาคมของทุกปี โลกของเรา รวมทั้งไอเอสโอต่างร่วมรำลึกถึงวันสตรีสากล (International Women’s Day) ซึ่งเป็นวันแห่งการเฉลิมฉลองความสำเร็จของสตรีทุกสาขาอาชีพ และยังช่วยย้ำเตือนให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานสากลด้วย โดยในปี 2569 (ค.ศ.2026) ไอเอสโอเน้นว่าเมื่อสตรีได้เข้ามาช่วยพัฒนามาตรฐานด้วยความรู้และความเชี่ยวชาญแล้ว ก็ทำให้โอกาสลดความปลอดภัยดีขึ้น และพลังของสตรียังแสดงให้เห็นถึงความต้องการในโลกที่แท้จริงด้วย

หากมาตรฐานเหล่านั้นได้รับการพัฒนาขึ้นโดยไม่คำนึงถึงมิติทางเพศ ผลลัพธ์ตามมาอาจร้ายแรงกว่าที่เราคิด ตั้งแต่เสื้อผ้าป้องกันที่ไม่พอดีกับร่างกายผู้หญิง ไปจนถึงระบบสุขภาพที่บันทึกข้อมูลผู้ป่วยอย่างไม่ครบถ้วน ดังนั้น ไอเอสโอและไออีซีจึงได้ร่วมกันพัฒนาเอกสารกรณีศึกษา “มาตรฐานที่คำนึงถึงมิติทางเพศ” (Gender Responsive Standards: case studies) ซึ่งได้บูรณาการเรื่องของการความเท่าเทียมทางเพศไว้ในมาตรฐานต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เมื่อขนาดเสื้อผ้าไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย กรณีศึกษาแรกเริ่มต้นจากสิ่งใกล้ตัวที่สุด นั่นคือเสื้อผ้า มาตรฐาน ISO 8559-2 ว่าด้วยระบบการกำหนดขนาดเสื้อผ้าซึ่งไอเอสโอได้สร้างตารางมิติร่างกายหลักและรองรับสำหรับกลุ่มผู้ใช้งานที่หลากหลาย ทั้งชาย หญิง เด็กชาย และเด็กหญิง เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้ค้าปลีกสามารถระบุขนาดได้อย่างตรงไปตรงมาและมีความหมายโดยไม่ขึ้นอยู่กับแบรนด์หรือระบบของแต่ละบริษัทอีกต่อไป สิ่งนี้ส่งผลโดยตรงต่อการซื้อเสื้อผ้าออนไลน์ การลดของเสียจากการตัดเย็บ และความพึงพอใจของผู้บริโภคทั่วโลก

ยิ่งไปกว่านั้น มาตรฐานนี้ยังเป็นฐานให้ ISO 13688 ซึ่งเป็นมาตรฐานเสื้อผ้าป้องกันสำหรับคนทำงานในสภาพแวดล้อมอันตราย นำไปปรับใช้ เดิมทีมาตรฐานนี้

กล่าวออกแบบโดยคำนึงถึงร่างกายผู้ชายเป็นหลัก แต่เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติม (Amendment 1: 2021) ก็ได้เพิ่มมิติร่างกายของผู้หญิงเข้าไปด้วย เช่น เส้นรอบสะโพก (hip girth) เป็นมิติหลักสำหรับกางเกงของผู้หญิง แทนที่จะใช้เพียงเส้นรอบเอวเหมือนเดิม การเปลี่ยนแปลงเล็กๆ นี้อาจมีความหมายต่อความปลอดภัยของชีวิตเลยทีเดียว

2. หุ่นจำลองที่เปลี่ยนมาตรฐานการทดสอบความปลอดภัย กรณีศึกษาที่นำมาก็คือมาตรฐาน ISO 13506-1 ว่าด้วยการทดสอบเสื้อผ้าป้องกันความร้อนและเปลวไฟ ได้รวมเอาหุ่นจำลองเพศหญิงเข้าไปในกระบวนการทดสอบเป็นครั้งแรก เพราะการทดสอบด้วยหุ่นที่มีสัดส่วนเพียงแบบเดียวย่อมไม่สามารถวัดประสิทธิภาพที่แท้จริงของชุดป้องกันสำหรับผู้หญิงได้ หุ่นจำลองชายมีส่วนสูงมาตรฐานที่ 1,810 มม. ในขณะที่หุ่นจำลองหญิงอยู่ที่ 1,612 มม. พร้อมสัดส่วนร่างกายที่แตกต่างกันในทุกจุด นี่คือการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อชีวิตของพนักงานดับเพลิง เจ้าหน้าที่กู้ภัย และแรงงานในอุตสาหกรรมอันตรายทั่วโลก

3. บันทึกสุขภาพที่ต้องมองเห็นความหลากหลาย ในโลกสาธารณสุข เอกสารรายงานทางวิชาการ ISO/TR 91433 ทำทนายระบบบันทึกสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ (EHR) ที่ยังคงใช้คำเพศแบบไบนารีในการตัดสินใจทางคลินิก ตั้งแต่การคำนวณขนาดยา ไปจนถึงการแจ้งเตือนการตรวจคัดกรอง เมื่อข้อมูลเพศไม่ถูกต้องหรือไม่ยืดหยุ่น ผลที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นเพียงแค่ความไม่สะดวกเท่านั้น แต่ยังมีอาจนำไปสู่อันตรายต่อสุขภาพของผู้ป่วยได้จริงอีกด้วย มาตรฐานนี้จึงเรียกร้องให้ระบบสารสนเทศสุขภาพทั่วโลกปรับตัวให้รองรับความหลากหลายของอัตลักษณ์ทางเพศ พร้อมคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและกฎหมายของแต่ละประเทศด้วย

4. การดูแลที่มองไม่เห็นกับเสียงสะท้อนจากมาตรฐาน มาตรฐาน ISO

25551 ว่าด้วยองค์กรที่เป็นมิตรต่อผู้ให้การดูแล (Carer-inclusive organizations) ได้เปิดเผยข้อมูลสำคัญที่มีถูกมองข้าม นั่นคือ “สตรีทั่วโลก” คือกลุ่มหลักที่แบกรับภาระการดูแลสูงถึง 57-81% ของผู้ดูแลทั้งหมด โดยส่วนใหญ่ยังคงต้องรับผิดชอบงานนอกบ้านควบคู่กันไป

การดูแลที่หนักอึ้งนี้ครอบคลุมตั้งแต่การดูแลผู้ใหญ่ (กลุ่มผู้พิการทั้งทางร่างกายและสติปัญญา ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หรือผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น) ไปจนถึงการดูแลเด็กในระยະยาวที่มีความต้องการพิเศษหรือเจ็บป่วยถาวร

ผลกระทบที่ตามมานั้นชัดเจนมาก งานวิจัยในยุโรปพบว่ามีผู้หญิงเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้นที่สามารถทำงานแบบเต็มเวลาได้ เมื่อต้องรับบทบาทผู้ดูแลไปด้วย มาตรฐานนี้จึงเรียกร้องให้องค์กรต่างๆ “นำมุมมองทางเพศ” มาเป็นหัวใจสำคัญในการออกแบบนโยบายสนับสนุนพนักงานเพื่อคลายอุปสรรคที่มองไม่เห็นและสร้างความเท่าเทียมในสถานที่ทำงานอย่างแท้จริง

5. เสียงที่ต้องได้รับการยอมรับกับเรื่องไอเอสโอและการจดจำเสียง กรณีศึกษาสุดท้ายเป็นประเด็นที่ทันสมัยอย่างยิ่งคือมาตรฐาน ISO/IEC 30122-2 ว่าด้วยการทดสอบระบบจดจำเสียงสำหรับอุปกรณ์ ICT กำหนดให้กลุ่มทดสอบมีความหลากหลายในด้านเพศ อายุ ภาษา วัฒนธรรม และสภาพร่างกาย เนื่องจากเสียงผู้หญิงมีความถี่พื้นฐานอยู่ที่ 200-300 Hz ขณะที่เสียงผู้ชายอยู่ที่ 100-150 Hz หากระบบไอเอสโอถูกฝึกด้วยข้อมูลเสียงของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นหลัก มันจะทำงานได้แม่นยำน้อยลงสำหรับกลุ่มอื่นซึ่งหมายถึงความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่กำลังกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของทุกคน

ที่มา: <https://www.iso.org/publication/PUB100491.html>

Standard Warning

มาตรฐาน ไอเอสไอกับ การออกแบบ เทคโนโลยีเพื่อ สังคมสูงวัย

องค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าภายในปี 2593 (ค.ศ.2050) ประชากรโลกมากกว่า 1 ใน 5 จะมีอายุเกิน 60 ปี และหลายประเทศในเอเชีย รวมทั้งประเทศไทย กำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เร็วกว่าที่คาดไว้ ทำให้เทคโนโลยีเอไอ ระบบไอโอที และบ้านอัจฉริยะอาจกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คำถามที่สำคัญคือแล้วเทคโนโลยีเหล่านั้นจะได้รับการออกแบบมาเพื่อทุกคน รวมทั้งผู้สูงวัยได้อย่างไร

ความเป็นจริงที่หลายองค์กรและรัฐบาลทั่วโลกต้องยอมรับคือ ผู้สูงอายุจำนวนมากยังคงไม่สามารถเข้าถึงบริการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เนื่องจากมี “กำแพงดิจิทัล” เช่น อินเทอร์เน็ตที่ซับซ้อน คำสั่งเสียงที่ไม่รองรับสำเนียงท้องถิ่น หรือระบบที่ไม่ได้ถูกทดสอบกับผู้ใช้ที่มีข้อจำกัดทางร่างกายหรือการรับรู้ (ยังไม่รวมถึงความหลอมน้ำตาลดิจิทัลโดยรวม) ช່วงว่านี่ไม่ใช่แค่ปัญหาของความสะดวกสบายเท่านั้น แต่เป็นปัญหาด้านความปลอดภัยและสิทธิมนุษยชนด้วย

เสาหลักของเอกสาร ISO/TS 25558 เพื่อผู้สูงวัย สำหรับการออกแบบเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อตอบโจทย์ผู้สูงวัยนั้น ไอเอสไอให้ความสำคัญกับเรื่องนี้โดยได้พัฒนาข้อกำหนดทางเทคนิคซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการเพิ่มความปลอดภัยและการใช้งานผลิตภัณฑ์ บริการ และระบบบ้านอัจฉริยะสำหรับผู้สูงอายุและได้เผยแพร่เอกสารฉบับนี้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ในชื่อ ISO/TS 25558, Ageing societies — Guidance for enhancing safety and usability of smart home products, services, and systems for older persons in smart home environment อันเป็นก้าวสำคัญในการวางมาตรฐานที่ให้ความสำคัญกับผู้สูงวัยอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานดังกล่าวครอบคลุมถึงแง่มุมสำคัญต่างๆ เช่น ความปลอดภัย (Safety) ซึ่งเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดจากอินเทอร์เน็ตที่สับสนหรือความล้มเหลวของระบบ AI ในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การใช้งาน (Usability) ซึ่งเป็นการออกแบบเพื่อรองรับผู้ที่มีความรู้ด้านดิจิทัลในหลากหลายระดับ และผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสายตา การได้ยิน หรือสมรรถภาพทางกาย และการทำงานร่วมกัน (Interoperability) ซึ่งเป็นแนวทางให้อุปกรณ์และบริการอัจฉริยะทำงานเชื่อมโยง

กันเพื่อสนับสนุนการใช้ชีวิตอย่างอิสระในบ้านของตนเอง

สิ่งที่น่าสนใจคือเอกสาร ISO/TS 25558 ไม่ได้คำนึงถึงผู้สูงอายุในฐานะกลุ่มพิเศษ แต่ยึดหลักว่าการออกแบบที่ดีสำหรับผู้สูงวัยย่อมดีสำหรับทุกคน แนวคิดนี้เรียกว่า “การออกแบบสากล” (Universal Design) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ว่าหากเราออกแบบให้รองรับความต้องการที่หลากหลายที่สุด ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้าง

เอไอในบ้านอัจฉริยะคือโอกาสและความรับผิดชอบ

บ้านอัจฉริยะในยุคปัจจุบันไม่ได้หมายถึงแค่การเปิดหรือปิดไฟด้วยเสียงเท่านั้น แต่รวมถึงระบบอำนวยความสะดวกอื่นๆ ด้วย เช่น ตรวจจับการหกล้ม ผู้ช่วยเอไอที่สามารถแจ้งเตือนญาติหรือเจ้าหน้าที่ฉุกเฉิน ระบบติดตามยา และอุปกรณ์สวมใส่ที่วัดสัญญาณชีพแบบต่อเนื่องซึ่งสำหรับผู้สูงวัยที่ต้องการใช้ชีวิตอย่างอิสระนั้น เทคโนโลยีเหล่านี้สามารถเป็นเกราะป้องกันที่ดีสำหรับผู้สูงวัย อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงก็มีอยู่เช่นกัน ระบบเอไอที่ใช้ข้อมูลสุขภาพและพฤติกรรมของผู้สูงวัยจำเป็นต้องมีมาตรการด้านความปลอดภัยและจริยธรรมที่แข็งแกร่ง ดังนั้น มาตรฐานในปี 2569 จึงให้ความสำคัญกับประเด็นเหล่านี้อย่างชัดเจนโดยกำหนดให้นักออกแบบและผู้พัฒนาต้องประเมินความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ใช้สูงวัยตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ ไม่ใช่เพียงในขั้นตอนการออกแบบเบื้องต้นเท่านั้น

มาตรฐานสากลที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในทางปฏิบัติกับ SDGs

งานของคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 314 ด้านสังคมผู้สูงวัยมีการเชื่อมโยงโดยตรงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) ข้อที่ 10 ขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการลดความเหลื่อมล้ำ และข้อที่ 3 ว่าด้วยสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ดังนั้น มาตรฐาน ISO 25556, Ageing societies — General requirements and guidelines for ageing-inclusive digital economy จึงสนับสนุนให้ผู้สูงวัยไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังในระบบเศรษฐกิจดิจิทัลในขณะ ISO 25557 และ ISO 25553-1, ได้วางกรอบด้านคุณภาพการดูแลและการอยู่ร่วมกันในชุมชนที่ครอบคลุมทุกช่วงวัย

สำหรับประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่กำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรอย่างรวดเร็ว มาตรฐานเหล่านี้จึงเป็นประโยชน์ในการเป็นแผนที่นำทางที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และนักออกแบบเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงวัยได้อย่างแท้จริง

ในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงเร็วเกินกว่าที่มนุษย์จะปรับตัวได้ทันจริงๆ มาตรฐานสากลเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมระหว่างนวัตกรรมกับความเป็นมนุษย์ซึ่ง ISO/TS 25558 ก็ได้เป็นเพียงเอกสารทางเทคนิค แต่เป็นการประกาศเจตนารมณ์ว่าผู้สูงวัยทุกคนสมควรได้รับการออกแบบที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย ความมีศักดิ์ศรี และความเป็นอิสระ

ไอเอสไอสนับสนุนให้ผู้ออกแบบ นักพัฒนา และผู้กำหนดนโยบายทั่วโลกมีการนำแนวทางเหล่านี้ไปปฏิบัติเพื่อร่วมกันสร้างโลกที่เอไอและเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงวัยซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงวัยมีช่วงชีวิตที่มีคุณภาพและเปี่ยมด้วยความหมายในการดำรงชีวิตอยู่ต่อไป

หากท่านสนใจข้อมูลองค์ความรู้หรือขอรับรองตามมาตรฐานระบบการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือมาตรฐานอื่นๆ สามารถสอบถามข้อมูลได้ที่ฝ่ายรับรองระบบ โทรศัพท 026171723 – 36 Email: SCD@masci.or.th

ที่มา:

1. <https://www.iso.org/committee/6810883.html>
2. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ageing-and-health>

เมื่อทุกเสียงมีส่วน ในการขับเคลื่อน มาตรฐานสากล

ในการกำหนดมาตรฐานสากล ไอเอสโอ (ISO) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ตามยุทธศาสตร์ ISO Strategy 2030 ที่เน้นย้ำว่า “ทุกเสียงต้องได้รับการรับฟัง” (All Voices Heard) ซึ่งแน่นอนว่าเสียงของผู้หญิงคือพลังสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้ หากพิจารณาถึงบทบาทในระดับครัวเรือน จะพบว่าผู้หญิงทั่วโลกเป็นผู้ตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการสูงถึง 70-80% เลยทีเดียว

ข้อเท็จจริงประการหนึ่งคือ ผู้บริโภคส่วนใหญ่อาจไม่เคยอ่านเนื้อหาในมาตรฐานไอเอสโอโดยตรง แต่มาตรฐานเหล่านี้กลับทำงานอยู่เบื้องหลังอย่างมีบทบาทผ่านการกำหนดเกณฑ์ความปลอดภัย วิธีการสอบข้อกำหนดการติดฉลาก และเกณฑ์ประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองผู้คนทั่วโลก อย่างไรก็ตาม บทเรียนในอดีตชี้ให้เห็นว่าการกำหนดมาตรฐานที่ขาดความหลากหลายอาจนำไปสู่ความเสี่ยงที่รุนแรง เช่น หุ่นจำลองทดสอบการชนของรถยนต์ที่อิงสรีระของผู้ชายมานานหลายทศวรรษ ส่งผลให้ผู้หญิงมีความเสี่ยงที่จะบาดเจ็บหนักกว่าเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือระบบดิจิทัลที่ล้มเหลวในการตรวจรับรูปแบบการคุกคามออนไลน์ซึ่งมักส่งผลกระทบต่อผู้หญิงรุนแรงกว่าผู้ชาย

พลังของเสียงจากผู้บริโภคสู่การใช้งานจริงใน COPOLCO

คณะกรรมการนโยบายผู้บริโภคของไอเอสโอหรือ COPOLCO คือกลไกสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการบูรณาการมุมมองของผู้บริโภคเข้าไปในมาตรฐาน

สากลดังที่ ดร. อึนซุก มูน (Dr. Eunsook Moon) ประธาน COPOLCO ได้ย้ำอยู่เสมอว่า “มาตรฐานต้องใช้งานได้จริงสำหรับคนจริงๆ ในตลาดจริง” เมื่อนำผู้บริโภคเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจะเกิดมุมมองและคำถามที่สะท้อนการใช้งานจริงมากขึ้น เช่น ฉลากมีความชัดเจนเพียงพอหรือไม่ ผลิตภัณฑ์ที่ตบใจทักซ์ชีวิตประจำวันจริงไหม และมีกลุ่มคนใดที่ถูกมองข้ามไปหรือไม่ คำถามเหล่านี้คือกลไกควบคุมคุณภาพที่ช่วยให้มาตรฐานมีความแหลมคมและใช้งานได้จริงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน มาตรฐานเหล่านี้ก็จะยิ่งสะท้อนความเป็นจริงของโลกได้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ

คณะกรรมการวิชาการที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจในผู้หญิง

ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคือการจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 338 ซึ่งเกิดขึ้นจากการรับฟังเสียงของผู้หญิงอย่างจริงจังเพื่อพัฒนามาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์สุขอนามัยประจำเดือน (Menstrual Products) โดยมีมุมมองมากกว่าแค่การปราศจากโรคร้าย แต่ครอบคลุมถึง “สุขภาวะที่ดีโดยรวม” (Well-being) ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคมตลอดหลายทศวรรษ ผลิตภัณฑ์เหล่านี้วางจำหน่ายทั่วโลกโดยขาดมาตรฐานความปลอดภัยที่สอดคล้องกัน มีเกณฑ์ทดสอบที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศและการติดฉลากที่ไม่สม่ำเสมอ ทำให้ผู้บริโภคขาดเกณฑ์เปรียบเทียบคุณภาพ แต่สถานการณ์นี้กำลังเปลี่ยนไปเมื่อผู้หญิงได้ก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของผู้ตัดสินใจในกระบวนการกำหนดมาตรฐาน

ฟาตู บินตู ธิแอม (Fatou Bintou Thiam) CEO ของ Global Service For Women จากเซเนกัล และสมาชิก ISO/TC 338 ระบุว่ามาตรฐานสากลช่วยให้การผลิตแผ่นรองอนามัยแบบใช้ซ้ำมีเกณฑ์ความปลอดภัยที่เป็นสากล สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าและพันธมิตรว่าผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยทั้งทางเทคนิคและการแพทย์ ควบคู่ไปกับราคาที่

เข้าถึงได้และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนสมาชิกอีกคนหนึ่งของ ISO/TC 338 คือเอไลจาห์ คิวานูกา (Elijah Kiwanuka) จาก Afripads ในประเทศยูกันดา ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อผู้ผลิตและผู้ใช้งานที่เป็นผู้หญิงได้เข้ามามีส่วนร่วม ข้อกำหนดต่างๆ จะมีความแม่นยำสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดูดซับ วัสดุ ความทนทาน และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยลดอคติที่ไม่ได้ตั้งใจ (Unintended Bias) และได้ผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เสียงของผู้หญิงทั่วโลกกับการมีส่วนร่วมและตลาดที่ยั่งยืน

วานเนสซา แพรทลีย์ (Vanessa Pratley) นักเขียนเชิงสืบสวนจากองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคในนิวซีแลนด์ที่มีชื่อว่า Consumer NZ และเป็นผู้แทนเครือข่ายผู้นำรุ่นใหม่ของ Consumers International กล่าวว่าเมื่อประสบการณ์ชีวิตและตัวตนของผู้หญิงได้รับการผนวกเข้ากับระบบเศรษฐกิจ ระบบคุ้มครองผู้บริโภคก็จะเป็นธรรมและครอบคลุมมากขึ้นในขณะนี้ มิทรี คลาเวอรี ดูโกว (Dimitri Claverie Doukoua) จากไอวอรีโคสต์ เน้นย้ำว่าการมีส่วนร่วมของผู้หญิงไม่ใช่แค่เรื่องของตัวเลข แต่คือการเพิ่มความน่าเชื่อถือและความเกี่ยวข้องของมาตรฐานต่อสังคมด้วย เอร์ดา มาซี ลาร์สสัน (Gerda Mazi Larsson) ประธานคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 338 สรุปว่ามาตรฐานที่สอดคล้องกันทั่วโลกคือการคุ้มครองผู้บริโภคที่เกิดขึ้นจริง ไม่ใช่เพียงตัวอักษรบนกระดาษ เพราะเมื่อผู้หญิงมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพัฒนามาตรฐาน การคุ้มครองก็จะครอบคลุมมากขึ้น นำไปสู่ความไว้วางใจของสังคม ตลาดที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และสังคมที่ยุติธรรมสำหรับทุกคน

ที่มา:

1. <https://shorturl.at/3pSDv>
2. <https://committee.iso.org/home/tc338>